

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2015. gada 19. maijā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Kaspars Balodis, tiesneses Sanita Osipova un Ineta Ziemele,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto akciju sabiedrības [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 63/2015),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Civilprocesa likuma 250.³⁸ panta ceturtās daļas 1. punktu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 90. pantam;

1.2. atzīt Civilprocesa likuma 464.¹ panta otrās daļas 2. punktu par neatbilstošu Satversmes 92. panta pirmajam teikumam attiecībā uz pirmās instances tiesas spriedumu, kas taisīts, piemērojot Civilprocesa likuma 30.⁴ nodaļas noteikumus.

2. Civilprocesa likuma 250.³⁸ pants noteic sprieduma stāšanās likumīgā spēkā kārtību lietās par kapitālsabiedrību dalībnieku (akcionāru) sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem. Šī panta ceturtās daļas 1. punkts nosaka, ka gadījumā, ja kasācijas sūdzība ir iesniegta, tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā vienlaikus ar Augstākās tiesas rīcības sēdes lēmumu, ja ir atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību (464. panta trešā daļa un 464.¹ pants).

Savukārt Civilprocesa likuma 464.¹ pants noteic, uz kāda pamata var atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību. Šī panta otrās daļas 2. punkts noteic, ka tiesnešu kolēģija var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību gadījumā, ja nerodas šaubas par apelācijas instances tiesas sprieduma tiesiskumu, un izskatāmajai lietai nav nozīmes judikatūras veidošanā (turpmāk kopā - apstrīdētās normas).

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums un faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesa izskata lietas par likumu un citu normatīvo aktu atbilstību Satversmei, kā arī citas tās kompetencē nodotās lietas. Satversmes tiesas kompetence ir noteikta Satversmes 85. pantā, kā arī Satversmes tiesas likuma 1. un 16. pantā.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Tādējādi pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

6.1. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesā var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktas pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiskā spēka tiesību normai. Pieteikuma iesniedzējai ir jānorāda viņas pamattiesību aizskārums. Proti, jāpamato, ka apstrīdētās normas tieši viņai rada Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu.

Jelgavas tiesa (*datums*) pieņēma Pieteikuma iesniedzējai nelabvēlīgu spriedumu lietā par akcionāru sapulces lēmuma par grozījumu izdarīšanu statūtos atzīšanu par spēkā neesošu. Pieteikuma iesniedzēja tiesas spriedumu pārsūdzēja, iesniedzot kasācijas sūdzību Augstākās tiesas Civillietu departamentā. Augstākās tiesas Civillietu departamenta rīcības sēdē tika pieņemts lēmums atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību. Šis lēmums nebija pārsūdzams un pirmās instances tiesas spriedums stājās spēkā. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka tādējādi, piemērojot apstrīdētās normas, noticis tās pamattiesību aizskārums.

Līdz ar to pastāv iespējamība, ka apstrīdētās normas aizskar Pieteikuma iesniedzēju, un pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas prasībām.

6.2. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu pieteikumu var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Šā panta ceturtās daļas pirmais teikums paredz, ka pieteikumu Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.

Pieteikuma iesniedzēja ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Proti, Jelgavas tiesas spriedums ticis pārsūdzēts Augstākās tiesas Civillietu departamentā, kas, citastarp pamatojoties uz apstrīdētajām normām, atteicās ierosināt kasācijas tiesvedību.

Pieteikums parakstīts un Satversmes tiesā iesniegts (*datums*). Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir ievērojusi sešu mēnešu termiņu pieteikuma iesniegšanai.

Tādējādi pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās un ceturtās daļas, kā arī 19.² panta sestās daļas 2. punkta prasībām.

7. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst arī pārējām prasībām, kas noteiktas Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā. No Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta un 19.² panta sestās daļas 1. punkta izriet prasība konstitucionālajā sūdzībā juridiski pamatot, ka tieši katras apstrīdētās normas neatbilstība katrai augstāka juridiskā spēka tiesību normai izraisa Pieteikuma iesniedzējai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu.

Pieteikumā lūgts atzīt Civilprocesa likuma 250.³⁸ panta ceturtās daļas 1. punktu par neatbilstošu Satversmes 90. pantam, kas nosaka, ka ikvienam ir tiesības zināt savas tiesības.

Pieteikuma iesniedzējas ieskatā, Civilprocesa likuma 250.³⁸ panta ceturtās daļas 1. punkts neesot pietiekami skaidri formulēts. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka Civilprocesa likuma 250.³⁸ panta ceturtās daļas 1. punkts neatbilst Satversmes 90. pantam, jo satur atsauci uz visu Civilprocesa likuma 464.¹ pantu, nevis tikai uz tā pirmo daļu. Tāpēc tiesai un lietas dalībniekiem rodoties atšķirīgi viedokļi par šīs normas piemērošanu. Juridiskais pamatojums pārsvarā balstīts uz Pieteikuma iesniedzējas apsvērumiem, kādēļ Augstākās tiesas Civillietu departamenta rīcības sēdes lēmums uzskatāms par kļūdainu. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka saskaņā ar Satversmes 85. pantu un Satversmes tiesas likuma 1. un 16. pantu iestādes vai vispārējās jurisdikcijas tiesu veiktās tiesību normu interpretācijas, piemērošanas vai pierādījumu pārbaudes pārvērtēšana nav Satversmes tiesas kompetencē (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2002. gada 21. oktobra sprieduma lietā Nr. 2002-05-010306 secinājumu daļas 7. punktu un 2009. gada 3. jūnija sprieduma lietā Nr. 2008-43-0106 12. punktu*). Tādējādi Satversmes tiesas kompetencē neietilpst vispārējās jurisdikcijas tiesu nolēmumu pareizības pārvērtēšana.

Pieteikumā nav pamatots, kā Civilprocesa likuma 250.³⁸ panta ceturtās daļas 1. punkts ir pretrunā Satversmes 90. pantam, radot Pieteikuma iesniedzējai iespējamu pamattiesību aizskārumu. Pieteikumā nav norādīta un pamatota arī Civilprocesa likuma 250.³⁸ panta ceturtās daļas 1. punktā ietvertā ierobežojuma leģitīmā mērķa iespējamā neatbilstība Satversmei, kā arī tas, kāpēc ar šo apstrīdēto normu noteiktais pamattiesību ierobežojums būtu uzskatāms par nesamērīgu.

Pieteikumā lūgts atzīt Civilprocesa likuma 464.¹ panta otrās daļas 2. punktu par neatbilstošu Satversmes 92. panta pirmajam teikumam, kas nosaka, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā.

Satversmes tiesa jau ir vērtējusi Civilprocesa likuma 464.¹ panta otrās daļas 2. punkta atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam lietā Nr. 2013-16-01 un atzinusi to par atbilstošu Satversmei. Tādējādi šis prasījums pēc būtības jau ir izspriests Satversmes tiesas praksē. Pieteikumā nav sniegts pamatojums tam, ka pastāvētu būtiskas faktisko vai tiesisko apstākļu izmaiņas, kas varētu būt par pamatu minētajā Satversmes tiesas spriedumā ietverto secinājumu pārskatīšanai.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta un 19.² panta sestās daļas 1. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. un 4. punktu un šī panta sesto daļu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc akciju sabiedrības [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 63/2015).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 3. kolēģijas priekšsēdētājs

K. Balodis